

FM: Ārējā pieprasījuma pakāpeniska uzlabošanās labvēlīgi ietekmē Latvijas preču eksporta pieaugumu

Publicēts: 12.04.2021.

Centrālās statistikas pārvaldes dati par Latvijas preču ārējo tirdzniecību 2021. gada februārī liecina, ka ārējās tirdzniecības apgrozījums palielinājās par 4,6%. Februārī, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi, preču eksporta vērtība bija par 7,5% augstāka, savukārt importa vērtība par 2,0% lielāka. Straujāka eksporta izaugsme par importu veicināja preču ārējās tirdzniecības deficīta samazinājumu par 56 miljoniem eiro, līdz 49 miljoniem eiro. Tādējādi bija sasniegts zemākais preču ārējās tirdzniecības deficīts kopš 2005. gada.

Preču eksporta izaugsme bija prognozējama, uz ko iepriekš norādīja ekonomikas konfidences radītāji Eiropas Savienības (ES) valstīs un februāra dati par Latvijas apstrādes rūpniecības apgrozījumu eksportā. Ekonomikas konfidence ES šā gada februārī turpināja uzlaboties, tomēr svarīgāk būtu atzīmēt to, ka martā konfidence sasniedza augstāko līmeni kopš pandēmijas sākuma un pietuvojās pirms Covid-19 krīzes līmenim. Pozitīvi vērtējams, ka ekonomikas konfidence gan šā gada februārī, gan martā straujāk uzlabojās tādās valstīs kā Vācija, Francija, Itālija, Polija un Zviedrija, kas ir lielākās ES ekonomikas un, izņemot Franciju, šīs valstis ir arī vienas no lielākajiem eksporta tirgiem Latvijas precēm.

Savukārt pasaules ražotāju PMI indekss šā gada sākumā jau pārsniedza pirms pandēmijas līmeni. Pakāpeniska Covid-19 vīrusa izplatības ierobežojumu mīkstināšana gan Eiropas, gan pārējās valstīs veicina patērētāju un uzņēmēju noskaņojumu un ekonomisko aktivitāti. Vērtējot arī jaunākās, šā gada aprīļa Starptautiskā Valūtas fonda ekonomikas prognozes, jāsecina, ka pasaules iekšzemes kopprodukta (IKP) pieaugums 2021. gadā prognozēts 6% apmērā, kamēr eirozonas IKP pieaugums prognozēts 4,4%. Salīdzinājumā ar iepriekšējām ekonomikas prognozēm Starptautiskais Valūtas fonds palielināja IKP pieauguma prognozi gan globālai ekonomikai kopumā, gan eirozonai. Tādējādi jāsecina, kā ārējais pieprasījums pakāpeniski atjaunojies un pastāv visi priekšnosacījumi turpmākai Latvijas preču eksporta labvēlīgai attīstībai.

2021. gadā februārī, izņemot metālu un satiksmes līdzekļu preču grupas, eksporta kāpums bija fiksēts visās lielākajās preču grupās. Lielāko devumu preču eksporta izaugsme nodrošināja koksnes un koka izstrādājumu eksporta pieaugums par 19,7%. Lai arī šīs preču grupas pieaugums bija straujš, tomēr kāpumu nodrošināja granulu un garumā sazāģēto kokmateriālu eksporta pieaugums uz Apvienoto Karalisti par 97%. Koksnes uz koka izstrādājumu eksports uz citiem lielākajiem tirgiem, kā piemēram, Zviedriju, Dāniju, Vāciju palika pērnā gada līmenī.

Būtisku devumu preču eksporta izaugsme februārī nodrošināja arī lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta pieaugums par 12,0%, palielinoties graudaugu un eļļas augu sēkļu eksportam. Šo preču eksportu pozitīvi ietekmēja augstā graudaugu un rapšu raža pērnā gada rudenī, kā arī šo preču zemā eksporta bāze pērnā gada februārī.

Minerālproduktu eksporta vērtība pieauga par 34,7%, pateicoties augstākam dabasgāzes eksportam uz Igauniju un Somiju, kā arī elektroenerģijas eksportam uz Lietuvu un Igauniju. Attiecībā uz dabasgāzes eksportu vērtības pieaugumu, tad to veicināja gan cenu kāpums, gan arī lielāks transportētais apjoms.

Vienlaicīgi preču eksportu turpina negatīvi ietekmēt satiksmes līdzekļu eksporta samazinājums. Šā gada februārī satiksmes līdzekļu eksports samazinājās par 16,8%. Eksporta kritums šajā preču grupā tiešā veidā saistīts ar Covid-19 krīzes sekām un fiksēts visiem satiksmes līdzekļu veidiem. Tomēr lielākais kritums ir bijis sauszemes transporta līdzekļiem, samazinoties transportlīdzekļu cilvēku pārvadāšanas apjomam par 14,0%, tādus virzienos kā Igaunija un Lietuva. Visticamāk, arī šā gada martā šajā preču grupā būs būtisks eksporta samazinājums gada izteiksmē, bet, izzūdot bāzes efektiem, sākot ar aprīli, satiksmes līdzekļu eksports stabilizēsies.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-areja-pieprasijuma-pakapeniska-uzlabosanas-labveligi-ietekme-latvijas-precu-eksporta-pieaugumu>